Rudraprashna

॥ रुद्रप्रश्नः ॥

॥ अथ श्री॒ रुद्रप्रश्नः ॥

श्री॒ गु॒रु॒भ्यो नम॒ः । ह॒रि॒ः ओ३म् ।
ॐ ग॒णानां᳚ त्वा ग॒णप॑तिꣳ हवामहे क॒विं क॑वी॒नामु॑प॒मश्र॑वस्तमं ।
ज्ये॒ष्ठ॒राजं॒ ब्रह्म॑णां ब्रह्मणस्पत॒ आ न॑ः शृ॒ण्वन्नू॒तिभि॑स्सीद॒ साद॑नं ॥

॥ ॐ श्री महागणपतये नमः ॥

॥ ॐ नमो भगवते॑ रुद्रा॒य ॥

ॐ नम॑स्ते रुद्र म॒न्यव॑ उ॒तोत॒ इष॑वे॒ नम॑ः ।
नम॑स्ते अस्तु॒ धन्व॑ने बा॒हुभ्या॑मु॒त ते॒ नम॑ः ॥

या त॒ इषु॑ः शि॒वत॑मा शि॒वम् ब॒भूव॑ ते॒ धनु॑ः ।
शि॒वा श॑र॒व्या॑ या तव॒ तया॑ नो रुद्र मृडय ॥

या ते॑ रुद्र शि॒वा त॒नूरघो॒राऽपा॑पकाशिनी ।
तया॑ नस्त॒नुवा॒ शन्त॑मया॒ गिरि॑शन्ता॒भिचा॑कशीहि ॥

यामिषुं॑ गिरिशंत॒ हस्ते॒ बिभ॒र्ष्यस्त॑वे ।
शि॒वां गि॑रित्र॒ तां कु॑रु॒ मा हि॑ꣳसी॒ः पुरु॑षं॒ जग॑त् ॥

शि॒वेन॒ वच॑सा त्वा॒ गिरि॒शाच्छा॑वदामसि ।
यथा॑ न॒ः सर्व॒मिज्जग॑दय॒क्ष्मꣳ सु॒मना॒ अस॑त् ॥

अध्य॑वोचदधिव॒क्ता प्र॑थ॒मो दैव्यो॑ भि॒षक् ।
अही॑ꣳश्च सर्वा᳚ञ्ज॒म्भय॒न्त्सर्वा᳚श्च यातुधा॒न्य॑ः ॥

अ॒सौ यस्ता॒म्रो अ॑रु॒ण उ॒त ब॒भ्रुः सु॑म॒ङ्गल॑ः ।
ये चे॒माꣳ रु॒द्रा अ॒भितो॑ दि॒क्षु श्रि॒ताः स॑हस्र॒शोऽवै॑षा॒ꣳ हेड॑ ईमहे ॥

अ॒सौ यो॑ऽव॒सर्प॑ति॒ नील॑ग्रीवो॒ विलो॑हितः ।

उतैनं॑ गोपा अ॑दृशन्न॑दृशन्नुदहा॒र्य॑ः ॥

उतैनं विश्वा॑ भूता॒नि स दृ॒ष्टो मृ॑डयाति नः ।
नमो॑ अस्तु नील॑ग्रीवाय सहस्रा॒क्षाय॑ मीढुषे॑ ॥

अथो ये अ॑स्य सत्वा॑नोऽहं तेभ्यो॑ऽकरन् नम॑ः ।
प्रमु॑ञ्च धन्व॑नस्त्व-मुभयो॒रार्त्नि॑योर्ज्या॑म् ॥

याश्च॑ ते हस्त॒ इष॑वः परा ता भ॑गवो वप ।
अवतत्य धनुस्तवꣳ सह॑स्राक्ष शते॑षुधे ॥

निशीर्य॑ शल्याना॑ं मुखा॑ शिवो नः॑ सुमना॑ भव ।
विज्यं धनुः॑ कपर्दिनो विश॑ल्यो बाण॑वाꣳ उत ॥

अने॑शन्नस्येष॑व आभुर॑स्य निष॒ङ्गथि॑ः ।
या ते॑ हेतिर्मी॑ढुष्टम हस्ते॑ बभूव॑ ते धनु॑ः ॥

तयाऽस्मान् विश्वतस्त्वम॑यक्ष्मया परि॑ब्भुज ।
नम॑स्ते अस्त्वायु॑धायाना॑तताय धृष्णवे॑ ॥

उभाभ्या॑मुत ते नमो॑ बाहुभ्याम् तव धन्व॑ने ।
परि॑ ते धन्व॑नो हेतिरस्मान्वृ॑णक्तु विश्वत॑ः ॥

अथो य इ॑षुधिस्तवारे अस्मन्नि॑धे॑हि तम् ।

नम॑स्ते अस्तु भगवन्विश्वेश्वराय॑ महादेवाय॑ त्र्यम्बकाय॑
त्रिपुरान्तकाय॑ त्रिकाग्निकालाय॑ कालाग्निरुद्राय॑ var त्रिकालाग्नि
नीलकण्ठाय॑ मृत्युंजयाय॑ सर्वेश्वराय॑
सदाशिवाय॑ श्रीमन्महादेवाय नम॑ः ॥१॥

नमो हिर॑ण्यबाहवे सेनान्ये॑ दिशां च पत॑ये नमो
नमो॑ वृक्षेभ्यो हरि॑केशेभ्यः पशूनां पत॑ये नमो
नम॑ः सस्पिञ्ज॑राय त्विषी॑मते पथीनां पत॑ये नमो
नमो॑ बभ्लुशाय॑ विव्याधिनेऽन्ना॑नां पत॑ये नमो
नमो हरि॑केशायोपवीतिने॑ पुष्टाणां पत॑ये नमो
नमो॑ भवस्य॑ हेत्यै जग॑तां पत॑ये नमो

नमो रुद्रायातताविने क्षेत्राणां पतये नमो
नमस्सूतायाहन्त्याय वनानां पतये नमो
नमो रोहिताय स्थपतये वृक्षाणं पतये नमो
नमो मन्त्रिणे वाणिजाय कक्षाणं पतये नमो
नमो भुवंतये वारिवस्कृधायौषधीनां पतये नमो
नम उच्चैर्घोषायाक्रन्दयते पत्तीनाम् पतये नमो
नमः कृत्स्नवीताय धावते सत्वनां पतये नमः ॥२॥

नमः सहमानाय निव्याधिन आव्याधिनीनां पतये नमो
नमः ककुभाय निषङ्गिणे स्तेनानां पतये नमो
नमो निषङ्गिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमो
नमो वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनां पतये नमो
नमो निचेरवे परिचरायारण्यानां पतये नमो
नमः सृकाविभ्यो जिघाꣳसद्भ्यो मुष्णतां पतये नमो
नमोऽसिमद्भ्यो नक्तंचरद्भ्यः प्रकृन्तानां पतये नमो
नम उष्णीषिने गिरिचराय कुलुञ्चानां पतये नमो
नम इषुमद्भ्यो धन्वाविभ्यश्च वो नमो
नम आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो
नम आयच्छद्भ्यो विसृजद्भ्यश्च वो नमो
नमोऽस्यद्भ्यो विध्यद्भ्यश्च वो नमो
नम आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो
नमः स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च वो नमो
नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो
नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो
नमो अश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥३॥

नम आव्यधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो
नम उगणाभ्यस्तृꣳहतीभ्यश्च वो नमो
नमो गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो
नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वो नमो
नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो
नमो विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो
नमो महद्भ्यः क्षुल्लकेभ्यश्च वो नमो
नमो रथिभ्योऽरथेभ्यश्च वो नमो
नमो रथेभ्यो रथपतिभ्यश्च वो नमो
नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो

नम॑: क्ष॒त्तृभ्य॑: संग्रही॒तृभ्य॑श्च वो॒ नमो॒
नम॒स्तक्ष॑भ्यो रथका॒रेभ्य॑श्च वो॒ नमो॒
नम॒: कुला॑लेभ्यः क॒र्मारे॑भ्यश्च वो॒ नमो॒
नम॑: पु॒ञ्जिष्टे॑भ्यो निषा॒देभ्य॑श्च वो॒ नमो॒
नम॑ इषु॒कृद्भ्यो॑ धन्व॒कृद्भ्य॑श्च वो॒ नमो॒
नमो॑ मृग॒युभ्य॑: श्व॒निभ्य॑श्च वो॒ नमो॒
नम॒: श्वभ्य॒: श्वप॑तिभ्यश्च वो॒ नम॑: ॥४॥

नमो॑ भ॒वाय॑ च रु॒द्राय॑ च॒
नम॑: श॒र्वाय॑ च पशु॒पत॑ये च॒
नमो॒ नील॑ग्रीवाय च शिति॒कण्ठा॑य च॒
नम॑: कप॒र्दिने॑ च॒ व्यु॑प्तकेशाय च॒
नम॑: सहस्रा॒क्षाय॑ च श॒तध॑न्वने च॒
नमो॑ गिरि॒शाय॑ च शिपिवि॒ष्टाय॑ च॒
नमो॑ मी॒ढुष्ट॑माय॒ चेषु॑मते च॒
नमो॑ ह्र॒स्वाय॑ च वाम॒नाय॑ च॒
नमो॑ बृह॒ते च॒ वर्षी॑यसे च॒
नमो॑ वृ॒द्धाय॑ च स॒ंवृध्व॑ने च॒
नमो॒ अग्रि॑याय च प्रथ॒माय॑ च॒
नम॑ आ॒शवे॑ चाजि॒राय॑ च॒
नम॒: शीघ्रि॑याय च॒ शीभ्या॑य च॒
नम॑ ऊ॒र्म्या॑य चावस्व॒न्या॑य च॒
नम॑: स्रोत॒स्या॑य च॒ द्वीप्या॑य च ॥५॥

नमो॑ ज्ये॒ष्ठाय॑ च कनि॒ष्ठाय॑ च॒
नम॑: पूर्व॒जाय॑ चापर॒जाय॑ च॒
नमो॑ मध्य॒माय॑ चापग॒ल्भाय॑ च॒
नमो॑ जघ॒न्या॑य च॒ बुध्नि॑याय च॒
नम॑: सो॒भ्या॑य च प्रतिस॒र्या॑य च॒
नमो॒ याम्या॑य च॒ क्षेम्या॑य च॒
नम॑ उर्व॒र्या॑य च॒ खल्या॑य च॒
नम॒: श्लोक्या॑य चाऽवसा॒न्या॑य च॒
नमो॒ वन्या॑य च॒ कक्ष्या॑य च॒
नम॑: श्र॒वाय॑ च प्रतिश्र॒वाय॑ च॒
नम॑ आ॒शुषे॑णाय चा॒शुर॑थाय च॒
नम॒: शूरा॑य चावभिन्द॒ते च॒

नमो॑ व॒र्मिणे॑ च वरू॒थिने॑ च॒
नमो॑ बि॒ल्मिने॑ च कव॒चिने॑ च॒
नम॑ः श्रु॒ताय॑ च श्रुतसे॒नाय॑ च ॥ ६॥

नमो॑ दुन्दु॒भ्या॑य चाहन॒न्या॑य च॒ नमो॑ धृ॒ष्णवे॑ च प्रमृ॒शाय॑ च॒
नमो॑ दू॒ताय॑ च॒ प्रहि॑ताय च॒ नमो॑ निष॒ङ्गिणे॑ चेषुधि॒मते॑ च॒
नम॑स्ती॒क्ष्णेष॑वे चायु॒धिने॑ च॒ नम॑ः स्वायु॒धाय॑ च सु॒धन्व॑ने च॒
नम॒ः स्रुत्या॑य च॒ पथ्या॑य च॒ नम॑ः का॒ट्या॑य च नी॒प्या॑य च॒
नम॒ः सूद्या॑य च सर॒स्या॑य च॒ नमो॑ ना॒द्याय॑ च वैश॒न्ताय॑ च॒
नम॒ः कूप्या॑य चाव॒ट्या॑य च॒ नमो॒ वर्ष्या॑य चाव॒र्ष्याय॑ च॒
नमो॑ मे॒घ्या॑य च विद्यु॒त्या॑य च॒ नम॑ ई॒ध्रिया॑य चात॒प्या॑य च॒
नमो॒ वात्या॑य च॒ रेष्मि॑याय च॒ नमो॑ वास्त॒व्या॑य च वास्तु॒पाय॑ च ॥ ७॥

नम॒ः सोमा॑य च रु॒द्राय॑ च॒ नम॑स्ता॒म्राय॑ चारु॒णाय॑ च
नम॑ः श॒ङ्गाय॑ च पशु॒पत॑ये च॒ नम॑ उ॒ग्राय॑ च भी॒माय॑ च॒
नमो॑ अग्रेव॒धाय॑ च दूरेव॒धाय॑ च
नमो॑ ह॒न्त्रे च॒ हनी॑यसे च॒ नमो॑ वृ॒क्षेभ्यो॒ हरि॑केशेभ्यो॒
नम॑स्ता॒राय॑ नम॑श्शं॒भवे॑ च मयो॒भवे॑ च॒
नम॑ः शंक॒राय॑ च मयस्क॒राय॑ च॒
नम॑ः शि॒वाय॑ च शि॒वत॑राय च॒
नम॒स्तीर्थ्या॑य च॒ कूल्या॑य च॒
नम॑ः पा॒र्या॑य चावा॒र्या॑य च॒
नम॑ः प्र॒तर॑णाय चो॒त्तर॑णाय च॒
नम॑ आता॒र्या॑य चाला॒द्या॑य च॒
नम॒ः शष्प्या॑य च॒ फेन्या॑य च॒
नम॑ः सिक॒त्या॑य च प्रवा॒ह्या॑य च ॥ ८॥

नम॑ इरि॒ण्या॑य च प्रप॒थ्या॑य च॒
नम॑ः किꣳशि॒लाय॑ च॒ क्षय॑णाय च॒
नम॑ः कप॒र्दिने॑ च पुल॒स्तये॑ च॒
नमो॒ गोष्ठ्या॑य च॒ गृह्या॑य च॒
नम॒स्तल्प्या॑य च॒ गेह्या॑य च॒
नम॑ः का॒ट्या॑य च गह्व॒रेष्ठाय॑ च॒
नमो॑ ह्रद॒य्या॑य च निवे॒ष्प्या॑य च॒
नम॑ः पाꣳस॒व्या॑य च रज॒स्या॑य च॒
नम॒ः शुष्क्या॑य च हरि॒त्या॑य च॒

नमो॒ लोप्या॑य चोल॒प्या॑य च॒
नम॑ ऊ॒र्व्या॑य च सू॒र्म्या॑य च॒
नम॑ः प॒र्ण्या॑य च पर्णश॒द्या॑य च॒
नमो॑ऽपगु॒रमा॑णाय चाभिघ्न॒ते च॒
नम॑ आख्खिद॒ते च॑ प्रख्खिद॒ते च॒
नमो॑ वः किरि॒केभ्यो॑ दे॒वाना॒ꣳ हृद॑येभ्यो॒
नमो॑ विक्षीण॒केभ्यो॒ नमो॑ विचिन्व॒त्केभ्यो॒
नम॑ आनिर्ह॒तेभ्यो॒ नम॑ आमीव॒त्केभ्य॑ः ॥ ९ ॥

द्रापे॒ अन्ध॑सस्पते॒ दरि॑द्र॒न्नील॑लोहित ।
ए॒षां पुरु॑षाणामे॒षां प॑शू॒नां मा भेर्माऽरो॒ मो ए॑षां॒
किंच॒नाम॑मत् ॥ १०-१ ॥

या ते॑ रुद्र शि॒वा त॒नूः शि॒वा वि॒श्वाह॑ भेषजी ।
शि॒वा रु॒द्रस्य॑ भे॒षजी॒ तया॑ नो मृड जी॒वसे᳚ ॥ १०-२ ॥

इ॒माꣳ रु॒द्राय॑ त॒वसे॑ कप॒र्दिने᳚ क्ष॒यद्वी॑राय॒ प्रभ॑रामहे म॒तिम् ॥
यथा॑ नः॒ शमस॑द्द्वि॒पदे॒ चतु॑ष्पदे॒ विश्वं॑ पु॒ष्टं ग्रामे॑
अ॒स्मिन्नना॑तुरम् ॥ १०-३ ॥

मृ॒डा नो॑ रुद्रो॒त नो॒ मय॑स्कृधि क्ष॒यद्वी॑राय॒ नम॑सा विधेम ते ।
यच्छं॒ च॒ योश्च॒ मनु॑राय॒जे पि॒ता तद॑श्याम॒ तव॑ रुद्र॒ प्रणी॑तौ ॥ १०-४ ॥

मा नो॑ म॒हान्त॑मु॒त मा नो॑ अर्भ॒कं
मा न॒ उक्ष॑न्त-मु॒त मा न॑ उक्षि॒तम् ।
मा नो॑ऽवधीः पि॒तरं॒ मोत मा॒तरं॑ प्रि॒या मा
न॑स्त॒नुवो॑ रुद्र रीरिषः ॥ १०-५ ॥

मान॑स्तो॒के तन॑ये॒ मा न॒ आयु॑षि॒ मा नो॒ गोषु॒
मा नो॒ अश्वे॑षु रीरिषः ।
वी॒रान्मा नो॑ रुद्र भामि॒तोऽव॑धी-र्ह॒विष्म॑न्तो॒
नम॑सा विधेम ते ॥ १०-६ ॥

आरात्ते॑ गो॒घ्न उ॒त पू॑रुष॒घ्ने क्ष॒यद्वी॑राय
सु॒म्नम॒स्मे ते॑ अस्तु ।
रक्षा॑ च नो॒ अधि॑ च देव ब्रू॒ह्यधा॑ च नः॒

शर्म यच्छ द्विबर्हाः ॥ १०-७ ॥

स्तुहि श्रुतं गर्तसदं युवानं मृगन्न भीम-मुपहत्नुमुग्रम् ।
मृडा जरित्रे रुद्र स्तवानो अन्यन्ते
अस्मन्निवपन्तु सेनाः ॥ १०-८ ॥

परिणो रुद्रस्य हेतिर्वृणक्तु परि त्वेषस्य दुर्मतिरघायोः ।
अव स्थिरा मघवद्भ्यस्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय
तनयाय मृडय ॥ १०-९ ॥

मीढुष्टम शिवतम शिवो नः सुमना भव ।
परमे वृक्ष आयुधन्निधाय कृत्तिं वसान
आचर पिनाकं बिभ्रदागहि ॥ १०-१० ॥

विकिरिद विलोहित नमस्ते अस्तु भगवः ।
यास्ते सहस्रꣳ हेतयोन्यमस्मन्निवपन्तु ताः ॥ १०-११ ॥

सहस्राणि सहस्रधा बाहुवोस्तव हेतयः ।
तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि ॥ १०-१२ ॥

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम् ।
तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ ११-१ ॥

अस्मिन् महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे भवा अधि ॥ ११-२ ॥
नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा अधः क्षमाचराः ॥ ११-३ ॥
नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवꣳ रुद्रा उपश्रिताः ॥ ११-४ ॥
ये वृक्षेषु सस्पिंजरा नीलग्रीवा विलोहिताः ॥ ११-५ ॥
ये भूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः ॥ ११-६ ॥
ये अन्नेषु विविध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान् ॥ ११-७ ॥
ये पथां पथिरक्षय ऐलबृदा यव्युधः ॥ ११-८ ॥
ये तीर्थानि प्रचरन्ति सृकावन्तो निषङ्गिणः ॥ ११-९ ॥
य एतावन्तश्च भूयाꣳसश्च दिशो रुद्रा वितस्थिरे
तेषाꣳ सहस्र-योजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ ११-१० ॥
नमो रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येऽन्तरिक्षे
ये दिवि येषामन्नं वातो वर्षमिषवस्तेभ्यो दश
प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वास्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि
तं वो जम्भे दधामि ॥ ११-११॥

त्र्यंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।
उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्यो-र्मुक्षीय माऽमृतात् ॥ १॥

यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु
यो रुद्रो विश्वा भुवनाऽऽविवेश
तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥ २॥

तमुष्टुहि यः स्विषुः सुधन्वा यो विश्वस्य क्षयति भेषजस्य ।
यक्ष्वामहे सौमनसाय रुद्रं नमोभिर्देवमसुरं दुवस्य ॥ ३॥

अयं मे हस्तो भगवानयं मे भगवत्तरः ।
अयं मे विश्वभेषजोऽयꣳ शिवाभिमर्शनः ॥ ४॥

ये ते सहस्रमयुतं पाशा मृत्यो मर्त्याय हन्तवे ।
तान् यज्ञस्य मायया सर्वानव यजामहे ।
मृत्यवे स्वाहा मृत्यवे स्वाहा ॥ ५॥

ओं नमो भगवते रुद्राय विष्णवे मृत्युर्मे पाहि ।
प्राणानां ग्रन्थिरसि रुद्रो मा विशान्तकः ।
तेनान्नेनाप्यायस्व ॥ ६॥
नमो रुद्राय विष्णवे मृत्युर्मे पाहि

॥ ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

Encoded with Accents by Rajagopal Iyer rajsand@yahoo.com

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com
Last updated June 22, 2011
http://sanskritdocuments.org